

omnium magistratam appellat Summus Pontifex, in cap. quam sit, de elect. in 6. Et in specie sic ratione hanc perpendunt Cast. & Gem. quos supra retuli. Et hæc quidem sententia retinenda est, tamen si ab ea permulti dissentierint, affirmantes præsumi pecuniam pro dimidia peruenisse ad utrumque. Ita sanè þ Bart. in consil. 124. punctus questionis, col. 1. lib. 1. Bal. in l. 1. col. 2. vers. prædicta faciunt, & in l. mater tua, col. 5. versic. sed hic quarto. C. de rei vendic. Cast. in l. reos. §. cum in tabulis, ff. de duobus reis. & apertius in consil. 296. colum. 1. & in consil. 360. col. 1. lib. 1. & in consil. 362. lib. 2. Fabia in tract. de empt. & vend. in 3. quæst. princ. quæst. 38. Cur. Sen. in consil. 54. col. 2. vers. pro qua parte. Lud. Bologn. in consil. 44. col. 3. vers. quod etiam.

Et ij quidem adducti sunt præcipue argumento sumpto à dict. l. reos. §. cum in tabulis. ff. de duobus reis. Cui respondetur, loqui in his, qui se possunt liberè obligare, id quod non contingit in muliere, quæ þ regulariter alteri obligari non potest, d. Auth. si qua mulier. C. ad Velleian. Respondet & secundo Crau. in d. consil. 91. in fin. & comprobat Ronchegall. in d. l. eadem, in princ. nu. 59. & 60. ff. de duob. reis. & ibid. nu. 61. & 62. dissoluit alia nonnulla huius opinionis argumenta.

Extenditur primò, vt hæc præsumptio locum etiam habeat, quando þ adhibitum fuit iuramentum. Ita Bal. in d. Auth. si qua mulier, col. 2. vers. pone ergo, quod vir. C. ad S. C. Velleian. & alij relati à Ronchegallo in dict. l. eadem, in princ. num. 58. Et alios recenset Seraphi. de priuilegijs iuramenti priuileg. 65. & Thesaur. in decif. 223. num. 8. qui multos dissentientes commemorat.

Extenditur secundò, vt locum habeat etiam, quando vna simul maritus, & vxor receperunt pecuniam, atque ita non apparet, quæ certa summa ad vxorem peruenierit, præsumitur quod totam summam acceperit ipse maritus. Ita respondit Hier. Gabr. in consil. 58. num. 3. & 4. libro 2.

Declaratur primò, vt non procedat hæc præsumptio, quando mulier þ coram iudice confessæ est, pecuniam illam, quam recepisse asseruit, fuisse in sui vtilitatem conuersam. Ita præcitato in loco. Et Franc. Marcus in quæst. 508. nu. 17. in prima parte. Confessio autem extrajudicialis nil operatur. Ita Thesaur. in decif. 223. nu. 4. Idem est, quando þ aliter cõstaret, eam partem fuisse versam in vtilitatem mulieris, sic senserunt Afflic. in decif. 209. num. 3. & Campeg. in tract. de dote, par. 4. q. 10.

Declaratur secundò, vt non habeat locum præsumptio hæc, quando maritus & vxor þ haberent bona communia, quippè qui sic pacto matrimonij contraxissent. Nam tunc pretium rei venditæ simul præsumitur ad singulos pro dimidia peruenisse. Ita Moder. Parif. in comment. de vfur. in q. 38. quem secutus est Roncheg. in d. l. eadem, in princ. num. 62. ff. de duob. reis.

Declaratur tertio, vt locum non habeat, quædo vxor sola cum consensu mariti vendit, sola recipit pretium, & sola promittit de euisione. Hoc sanè casu præsumitur, quod tota pecunia ad ipsam vxorem peruenierit, & nihil ad maritum. Ita Imol. in cap. cum contingat, num. 26. de iur. iur. Alexand. in consil. 38. colum. 1. lib. 2. Roland. in consil. 64. lib. 1. Boer. in quæst. 23. quos secutus est Hieronym. Gabr. in dict. consil. 58. libro 2. qui refert etiam Natt. in consil. 145. numer. 4. lib. 1. & dixit Gabr. hoc procedere etiam si ipse maritus promisit, atque ita fideiussit pro ipsa vxore, & ibi, num. 19. declarat Alex. in consil. 38. colum. 1. libro 2. Et his accedit Seraphinus in Tractat. de priuilegijs iuramenti. priuileg. 65. num. 6.

Donatio facta inter virum & vxorem, an & quando præsumatur reuocata, vt donantis morte confirmata dici non possit?

S V M M A R I V M.

- 1 Donatio inter coniuges, matrimonio constante, prohibita, morte tamen, nisi reuocata appareat, confirmatur, num. 2.
- 2 Donatoris penitentia, & reuocatio non præsumitur.
- 3 Mutatio voluntatis non præsumitur, sed vrgentibus probatur signis, & coniecturis, num. 5.
- 4 Legata & donationes à pari procedunt, & eorum penitentia & reuocatio coniecturis probatur.
- 5 Donator tradens rem donatam pignori, virum præsumatur donationem reuocasse.
- 6 Et quid sit in legato, num. 8.
- 7 Odio graui inter maritum & vxorem subsequente, donatio vel legatum reuocatum præsumitur.
- 8 Idem in testatore, & legato, num. 10.
- 9 Adulterium committente, muliere, donatio à viro facta præsumitur reuocata.
- 10 Idem si turpiter luserit, vel deofculari sese passa sit, num. 12.
- 11 Donator maritus, rem vxori donatam alteri donans, præsumitur priorem donationem reuocasse.
- 12 Id autem de qua donatione accipiendum, num. 14.

P R A E S V M P T. XXIII.

Donare non possunt inter se maritus & vxor þ constante matrimonio, l. 1. ff. de don. inter vir. & vxor. vbi Vlpia. rationem reddidit, & aliam commemorat Paulus ibi in l. 2. & post Ale. & Coraf. scripsit in lib. 2. de arbitr. iud. casu 132. num. 2. Et quantum constante ipso matrimonio donatio hæc sit omninò nulla, l. 3. sciendum. ff. eo. de don. inter vir. & vxor. Nihilominus substantiam quandam habet, & propterea þ morte donatis confirmatur, l. cum hic status, in princ. eo. tit. Nisi reuocata appareat donatoris penitentia. Quæ sanè þ patietia & reuocatio non præsumitur, dicitur l. cum hic status. §. sed vbi semel. & in specie tradit Io. Lup. in Rub. extr. de donat. inter vir. & vxor. §. 69. num. 11. Et ratio quidem est, quia voluntatis þ mutatio non præsumitur, l. qui testamentum. ff. de prob. & copiosè comprobauimus in l. lib. 6. præsump. 28. Qui itaque donatorem penituisse, & donationem reuocasse asserit, probare is debet.

Extenditur procedere etiam, quædo extaret aliquod signum, quo posset intelligi facta reuocatio, vel non facta, vt eo in notabili exemplo, quando maritus constante matrimonio est confessus habuisse dotem, ex qua confessione resultat donatio quædam tacita, si deinde maritus affirmat, se eam dotem non accepisse, non tamen ex hoc inferatur reuocatio donationis. Ita Rom. in sing. 599. tu scis, quod donatio, & Lup. in d. §. 69. nu. 11. qui testatur ita fuisse in iudicio obseruatum.

Cæterum mutatam fuisse voluntatem, & reuocatam donationem probari poterit vrgentibus signis, & coniecturis, sicuti & in legatis, quæ à pari cum donatione þ procedere respondit Vlpia. in d. l. cum hic status. §. penitent. am. Penitentiam & reuocationem in legatis probari coniecturis affirmant Cur. lun. in consil. 103. nu. 2. & Hier. Gabr. in consil. 102. num. 8. ad fin. & nos differemus subsequenti in lib. in præf. 82. Multa hic penitentia, & reuocationis signa considerari possunt.

1 Primum est signum & coniectura, si donator þ rem donatam pignori dedit, d. l. cum hic status. §. si maritus. quo loci Vlpian. respondit, recedi ab hoc signo, & coniectura, si conijci potest, donatorem voluisse locum esse donationi, non obstante pignoratione facta, vt si donataria, quæ remansit in possessione, parata est satisfacere creditor. In legato þ adhiberi solet distinctio. Nam aut

aut res legata pignori data est tantam ob summam, vel excedit, vel æquiualeat pretio ipsius rei, & tunc præsumitur reuocatum legatum, aut verò fuit pignori data, & hypothecata pro minori summa, & tunc non præsumitur reuocatum legatum. Ita Bar. in l. rem legatam, in ff. de adimen. leg. & Ia. in l. 3. n. 3. C. de leg. alios commemorabimus subsequenti in lib. in præf. 82. Et in specie nostra sic etiã distinguit Io. Lup. in rub. extr. de donat. inter vir. & vxor. §. 69. nu. 7. vers. prædicta sunt.

Secundum est signum, & coniectura, quædo superuenit graue þ odium inter maritum, & vxorem, sicuti quædam mala gratia subsequitur est diuortium. Hoc etiã casu præsumitur reuocatum legatum, d. l. cum hic status. §. si diuortium. Idem dicimus in þ legato, quod ob superueniens odium, & inimicitiam inter testatorem, & legatarium præsumitur reuocatum, l. 3. §. vlt. & in inimicitia. ff. de adimen. leg. & differemus infra subsequenti in lib. in præsumpt. 83. Et in specie nostra sic etiã distinguit Io. Lup. in d. rub. extr. de de donat. inter vir. & vxor. §. 79. nu. 1. Est & aliud exemplum, vt si mulier commisit þ adulterium, l. res vxoris. C. de donat. inter vir. & vxor. & tradit Lupus dict. §. 78. nu. 2. qui multis comprobatur. Et 2. num. 10. idem esse dixit, quando þ mulier turpiter luserit, vel passa est se deofculari, & alia similia ad rem illo in loco congerit, quæ non repeto.

13 Tertium est signum, quædo þ donator rem ipsam donatam alteri donauit, d. l. cum hic status. §. qui quædam. ff. de donat. inter vir. & vxor. Idem est in re legata, l. rem legatam. ff. de adimen. leg. Id quod intelligo, þ quando eadem res in specie donata vxori, donatur à marito alteri. Secus verò, quando vna re donata vxori, maritus alteri faceret donationem omnium bonorum. Nam tunc non præsumitur reuocata donatio rei specialis. Ita Lup. in d. §. 69. num. 10. vers. ex quibus omnibus motus inter alia text. l. quoties. C. famil. circif.

Maritus an, & quando præsumatur donasse vxori ea, quæ illi tradidit?

S V M M A R I V M.

- 1 Maritus vxori, sponsus sponsæ res aliquas tradendo, in dubio nõ præsumitur donare.
- 2 Idque maxime in marito paupe, vel rustico, nu. 2.
- 3 Maritus nobilis, & diues res vxori traditas, an præsumatur donasse.
- 4 Diuitia sola ad donationis præsumptionem an sufficiant.
- 5 Maritus plebeius, & ignobilis, vestes, iocalia, & similia tradendo, aut mittendo mulieri, præsumitur donare.
- 6 Et de quibus id vestibus, aut iocalibus intelligatur, nu. 6.

P R A E S V M P T. XXIV.

Evenit per sæpè, vt maritus res aliquas tradat vxori, vel sponsus sponsæ, & ignoratur quo titulo tradiderit, an. l. donationis, vel alio? Quæ in re pro regula cõtendendum est, non þ præsumi titulo donationis, cum illa in dubio nõ præsumatur, l. cum de indebito, in princ. ff. de prob. & copiosè scripsi in lib. 2. de arbitr. iud. casu 78. col. 1. Et hæc quidem regula multò magis procedit þ in marito paupe, vel rustico, sicuti in specie tradit Io. Lup. in Rub. extr. de donat. inter virum, & vxor. §. 9. nu. 7. adductus tex. l. si duob. §. si in coeunda. ff. pro soc. vbi rusticus non præsumitur præstare operas suas gratis.

Receditur à prædicta regula coniecturis, & signis, quibus colligitur, sponsum sponsæ, vel maritum vxori donare voluisse.

3 Primum est signum, & coniectura, quando maritus þ est nobilis. Nam is donasse præsumitur res illas traditas vxori. Ita in specie affirmarunt Bal. in ciuravit, col. vlt.

de probat. Ioann. Lup. in dict. §. 9. num. 7. & num. 18. & alios quamplures eiuusdem opinionis recenset Tiraque. in tract. de nobil. cap. vlt. num. 47.

Cæterum scripsi in comment. de arbitr. iud. lib. 2. casu 88. num. 49. esse dubiam, & ibidem declaravi, quo in casu locum habere potest.

Secundum est signum, & coniectura, quando maritus þ est diues. Nam solas diuitias sufficere ad præsumendũ donationem, scripserunt gloss. in l. sed si ego, in fin. ff. ad Velleian. Bal. in l. 1. in fin. C. eo. & Io. Lup. in d. §. 9. nu. 81. vers. quiniò.

Tertium est signum, & coniectura, quando þ maritus plebeius, & ignobilis duxit nobilem, & ei misit iocalia, vestes, & similia. Nam tunc præsumitur, quod maritus ea donauerit. Ita Bal. in l. 1. C. de dote promissæ & alios commemorat, & sequitur Lup. in d. Rub. de donat. inter vir. & vxor. §. 10. qui paulò supra §. 9. num. 19. vers. adde. idem scripserat.

Verum subiungit idem Lupus in §. 11. intelligi, quædo þ vestes, & iocalia sunt modici valoris, vel quando sunt quotidiani vsus, quæ de re scripsi etiam ego ipse multa in lib. 2. de arbitr. iud. casu 218.

Maritus an, & quando donasse, & remisisse præsumatur alimenta, & vfuras seu interesse sibi debitum, causa dotis non soluit?

S V M M A R I V M.

- 1 Alimenta, aut interesse debitum loco dotis sibi constituta, gener non præsumitur donasse socero, si intra modicum temporis, & sic infra decennium non petierit.
- 2 Quid autem sit, si præter lapsum sit decennium, num. 2. & 4.
- 3 Vfuras etiam appellantur illæ, quæ dotis nomine præstantur in alimenta mulieris.
- 4 Actiones personales, vel officium iudicis non tolli nisi 30. annorum cursu.
- 5 Maritus non petens interesse loco dotis sibi debitum, toto vitæ tempore præsumitur donasse. Idque procedit, vt etiam in foro Canonico focer liberetur, num. 9.
- 6 Dominus, qui ob caducitatem expellere poterat emphyteutam, non declarando ante mortem, dicitur remisisse.
- 7 Filius in vita non conquestus de matre transiente ad secundas nuptias, iniuriam sibi illatam dicitur remisisse.
- 8 Vfuras dotis pacto expresso promissas, an censetur remisisse gener, si toto vitæ tempore non petierit.
- 9 Vfuras dotis gener remisisse non censetur focero, si ob aliquam causam toto vitæ tempore non exegerit.
- 10 Ius quod sibi competere quis ignorat, nemo dicitur remittere.
- 11 Vfuras dotis sibi debitas, censetur remisisse gener, recipiendo sortem absque protestatione de ijs consequendis.
- 12 Mulier cui certa pænna promissæ fuerat, si certo tempore dos non solueretur, lapso tempore dotem sine protestatione recipiendo, præsumitur pænam remisisse.
- 13 Dominus recipiens canonem ab emphyteuta, præsumitur caducitatis pænam remittere.

P R A E S V M P T. XXV.

Dotes opulentas, & plusquã fuerunt vites patrimonij, solent interdum parentes filiabus constituisse, & dum non possunt promissam summam præstare, in teresse loco alimentorum, generis quotannis pendunt. Euenire aut aliqn̄ solet, vt maritus ipse diu differat petere hæc alimenta, & ob id dubitatur, an ea donasse, & remisisse socero præsumatur. Hæc disputatio egregia, & vt illis admodũ est, quare vt eam explicem dilucidius, ac nostri faciunt, distinguo, atque constituo aliquot casus.

1 Primus est, quædo þ decursum est modicum temporis, Tomus Primus. X 3 vt pita

